

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Антон Пенчев Стойков

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика“

Педагогически факултет, Тракийски университет, Стара Загора

Относно: Дисертационен труд на тема „Иновативни образователни технологии в подготовката на децата за училище“ за придобиване на ОНС „Доктор“ по научна специалност „Предучилищна педагогика“, професионално направление 1.2 Педагогика, в област на висше образование 1. Педагогически науки от Маринка Чанева Иванова.

Научен ръководител: Проф. д-р Виолета Иванова Кюркчийска

Представеният ми за становище дисертационен труд по структура и обем напълно отговаря на критериите за едно цялостно завършено научно изследване. Графичното оформление е изпълнено според изискванията и обогатява интерпретативния анализ в разработката. Цитираните литературни и електронни източници са доказателство за задълбочено проучване, извършено по избраната от кандидата научна проблематика.

В уводната част се извършва обосновка на актуалността на разглеждания проблем, свързан с реализирането и отчасти на разработването на иновативни образователни практики при подготовката на децата за училище. Направен е опит да бъдат изведени значими основания за избора на темата, като по-солидни доводи и научна аргументация в това отношение биха повишили научната стойност на разработката. Формулирани са коректно обект, предмет, цел, задачи и хипотеза на научното изследване.

В Първа глава е извършен теоретичен анализ на проблема. Акцентира се върху нормативната уредба на предучилищното образование в нашата страна през призмата на осъществяването на прехода към началното училище и създаването на условия за възможно най-плавното извършване на този преход. В теоретичния анализ на готовността за училище се обръща по-специално внимание на социалните умения и компетентности, които следва да бъдат усвоени от детето-бъдещ ученик, както и на училищната готовност, разглеждана като комплексно образувание и включваща в себе си определена нагласа за извършване на учебна дейност. В тази връзка в същата глава е извършен анализ на някои от най-често реализираните в педагогическата практика на детската градина иновативни образователни технологии, благоприятстващи процеса на формирането на компетенции. На по-подробен анализ са подложени технологията с многомишкова система Envision, технологията с роботизирани играчки Bee-bot, технологията STE(A)M. Посочени са техни характеристики, подпомагащи детското развитие и конкретно подготовката за училище.

Втора глава включва дизайна на изследването. Контингентът включва 123 деца от четвърта възрастова група и отговаря на целите, които си поставя дисертационното изследване. Изведените критерии и показатели са в корелация с видовете готовност на децата за училище и с ключовите компетентности, които следва да бъдат формирани у тях.

Може да се приеме, че упоменатият в тази глава диагностичен инструментариум „електронна книга“ е един от приносните моменти на дисертационния труд. Коректно са посочени задачите, включени с цел установяване на очакваните резултати по отделните образователни направления. По време на обучаващия педагогически експеримент се апробира иновативна педагогическа технология, в основата на която стои реализирането на дейности, свързани с посочените по-горе иновативни образователни технологии. Интересен е опитът за интегриране на усвояването на програмното съдържание по различните образователни направления с помощта на технологията с многомишкова система Envision, технологията с роботизирани играчки Bee-bot, технологията STE(A)M. Предложените идеи са в унисон с предпочитанията и интересите на съвременното дете и тяхното все по-широко приложение тепърва предстои. Представените в тази глава подробно разработени теми могат да бъдат отделени и в приложение.

В Трета глава е поместен анализът на резултатите от проведения педагогически експеримент. Резултатите от проведените входяща и изходяща диагностика са онагледени чрез подходящи таблици и диаграми, включващи данните от тези два етапа на експеримента. Прави добро впечатление умелото използване на включените статистически методи, чрез които се доказва валидността на получените резултати. Именно на базата на тези резултати се формулира извода, че между експерименталната и контролната група на изходящия етап съществуват статистически значими разлики в постиженията по всички изследвани критерии. Като препоръка към този изчерпателен от гледна точка на статистическата интерпретация анализ бих отправил следната: „Да се задълбочи авторската интерпретация на получените в хода на педагогическия експеримент данни чрез по-широкото включване на обяснителен анализ“. Това би подсилило аргументацията на формулираните на базата на проведения педагогически експеримент приноси и изводи.

На базата на получените данни авторът заключава, че най-ясният и категоричен показател за ефективността на експеримента е Критерий 5 „Дигитални умения“, което изглежда напълно релевантно на включените в иновативната педагогическа технология дейности. Необходимо е обаче по-прецизно да се анализира ефектът и върху останалите измервани умения, с оглед на по-широката и функционалност.

Цялостният анализ на получените от проведения педагогически експеримент данни дават основание на автора да потвърди издигнатата хипотеза относно ефективността на иновативните образователни технологии върху процеса на формиране на ключовите компетентности на децата при подготовката им за училище.

Поместените изводи са с предимно практико-приложен характер от гледна точка на педагогическата практика в детската градина и отговарят в пълна степен на реализираната в дисертационния труд научно-изследователска работа на докторанта.

Заключението отразява в лаконичен порядък резултатите и базираните върху тях изводи от реализираната изследователска дейност по дисертационното изследване. Частичното му обогатяване с авторски интерпретации би придало по-завършен вид на тази част от дисертацията.

Формулирани са три теоретични и три практически приносни момента. Необходимо е известно прецизиране на първите два теоретични приноса по посока на това с какво конкретно обогатяват педагогическата теория по въпросите, свързани с подготовката на децата за училище. Практическите приноси съответстват напълно на постигнатите резултати.

Публикациите, свързани с дисертационния труд са три на брой и са публикувани в рецензирани научни издания. Всички от тях са самостоятелни научни трудове на автора и отговарят на критериите за придобиване на ОНС „Доктор“. По-голямата част от тях са с научно-изследователски характер и засягат научна проблематика, свързана с проблемите на въвеждането във възпитателно-образователния процес в детската градина на иновативни образователни технологии, подпомагащи подготовката на децата за училище в най-важните и психологически и социални съставни.

Авторефератът съдържа 55 страници и представя коректно съдържанието и основните акценти на дисертационния труд.

Препоръки:

1. Да се изследват по-задълбочено ефектите от реализирането в педагогическата практика на детските градини на технологията с многомишкова система Envision, технологията с роботизирани играчки Bee-bot и на технологията STE(A)M върху общата и специалната подготовка за училище;
2. Авторският диагностичен инструментариум „Електронна книга“ да бъде популяризиран по-активно сред педагогическата колегия на предучилищните образователни институции чрез нарочна научна публикация като монография или студия.

Заклучение. След задълбоченото ми запознаване с дисертационния труд и предоставените материали по процедурата считам, че те отговарят на изискванията на Закона за развитието на Академичния състав в Република България и на Правилника за развитие на Академичния състав в Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“ за присъждане на ОНС „Доктор“. Въпреки направените препоръки и забележки давам положителна оценка на проведеното научно изследване и формулираните на тази база приноси. Това ми дава основание да гласувам „За“ присъждането на ОНС „Доктор“ по научна специалност „Предучилищна педагогика“, професионално направление 1.2 Педагогика, в област на висше образование 1. Педагогически науки на Маринка Чанева Иванова.

Гр. Стара Загора

21.01. 2026

Изготвил становището:

.....

/доц. д-р Антон Стойков/